

1. Тест сұрақтары.

1. Географияның басты міндеті:
  - a) Жердің даму тарихын үйрену;
  - b) Дүниежүзілік мұхиттың заңдылығын оқып-үйрену;
  - c) Жердің табиғи ресурстарын оқып-үйрену;
  - d) Табиғаттың ерекшеліктерін салыстырып оқу;
  - e) Жердің Күнді айналу заңдылығын оқып үйрену;
2. Заманауи географияның түрлері:
  - a) экологиялық;
  - b) химиялық;
  - c) экономикалық;
  - d) саяси;
  - e) геологиялық
3. Алғаш рет масштабты қолданып, карта жасаған ежелгі грек философы:
  - a) Фалес;
  - b) Страбон;
  - c) Эротосфен;
  - e) М.Қашғари;
4. Әл-Бируни еңбегі:
  - a) Геодезияның негізін қалады;
  - b) Геологияның негізін қалады;
  - c) Картографияның негізін қалады;
  - d) Масштабтың негізін қалады;
  - e) Глобусты ойлап тапты;
5. Базальтты қабат түзеді:
  - a) магнетит;
  - b) фосфор;
  - c) калий тұзы;
  - d) слюда;
  - e) тас көмір
6. «Отты шеңбер» аталған географиялық нысан:
  - a) Ең суық ағыс;
  - b) Антарктида станциялары;
  - c) Тынық мұхиты;
  - d) Ең ыстық арал;
  - e) Атлант мұхиты;
7. Тропосферада сұйық және қатты күйінде кездесетін ауаның бөліктері:
  - a) мезосфера;
  - b) аэрозолдар;
  - c) бриз;
  - d) мистраль;
  - e) самум;
8. Климат құрушы факторлар:
  - a) географиялық бойлық;
  - b) географиялық ендік;
  - c) ұзындық;
  - d) ауа массасы;

е) жер қыртысы

9. Тропосфераның шекаралары:

а) 5-7 км;

б) 7-8 км;

с) 6-7 км;

д) 8-9 км;

е) 9-10 км

10. Ауыр металдардың арасында ең қауіптісі:

а) сурьма;

б) сынап;

с) цирконий;

д) литий;

е) магний

11. Ілгерілемелі қозғалысқа жатады:

а) ағыс;

б) толқын;

с) жел;

д) суық;

е) жылы;

12. Өте жақсы еріткіш:

а) ауа;

б) мұз;

с) су;

д) топырақ;

е) температура;

13. Атлант мұхитында байқалатын дауылды жел толқындарының биіктігі:

а) 10 км;

б) 14 км;

с) 16 км;

д) 18 км;

е) 20 км;

14. Географиялық қабықтың ірі бөліктері:

а) тақталар;

б) материктер;

с) плиталар;

д) платформалар;

е) жер қыртысы

15. Географиялық қабықтағы негізгі заңдылықтар:

а) зоналылық;

б) көпөлшемді;

с) еркіндігі;

д) функционалдығы;

е) көптігі;

16. 100-ден астам тіл қолданатын елдер:

а) Қытай, Жапония;

б) Үндістан, Ресей;

с) Ресей, Дания;

д) Дания, Германия;

е) АҚШ, Оңтүстік Корея

17. Салыстырмалы түрде әлемдік ең жас дін:

а) христиан;

б) будда;

с) синтоизм;

д) ислам;

е) ламаизм;

18. Сөнген жанартаулар:

а) Гекла;

б) Везувий;

- с) Казбек;
- д) Этна;
- е) Кракатау

19. Сейсмикалық белдеулер түрлері:

- а) тік;
- б) горизонтальды;
- с) бойлық;
- д) ирек;
- е) қисық

20. Афанасий Никитиннің жүріп өткен жолдары:

- а) Еуропа;
- б) Үндістан;
- с) Сирия;
- д) Қытай;
- е) Орта Азия

Әр бір дұрыс жауап үшін 1 ұнай. Жалпы 20 ұнай.

2. Материктердің ірі өзендері

№	Өзен аты	Қай материкте орналасқан	Ұзындығы	Қай жерден бастау алады	Қайсы теңізге құяды
1	Муррей	Австралия	10 82570	Австралия	А. Е. С. арқалы
2	Ніл	Африка	17 6252	Африка	Атлантикаға
3	Дунай	Еуропа	15 02960	Ш. Вергилия	Малың теңіз
4	Янцзы	Америка	10 06300	Америка	Малың теңіз
5	Парана	Ю. Америка	2 24380	Парагвай	Атлантикаға

Әр бір дұрыс жауап үшін 2 ұнай. Жалпы 10 ұнай.

3. Бұл өзен өзі орналасқан материктің ең ұзын өзені. Ұзындығы 6671 км болған өзен көптеген елдердің аумағынан ағып өтіп теңізге құяды. Теңізге құяр жерінде үлкен атырау жасайды.

- А) Өзеннің аты
- Ә) Қай материкте орналасқан
- Б) Қай елдердің аумағынан өтеді
- В) Қайсы теңізге құяды

Дунай
 Африка
 Атлантикаға
 Атлантикаға

Әр бір дұрыс жауап үшін 2 ұнай. Жалпы 10 ұнай.

4-тапсырма

Карта сызбада әлемдегі көлемі бойынша ірі жиырма көл ауданының кішірею көрсеткіштері бойынша көрсетілген. Олар әртүрлі масштабта орындалған, бірақ бағдары бірдей: бағыт солтүстік-оңтүстік. Төменде алфавиттік рет бойынша көлдің атауы мен оған сипаттама берілген. Сәйкестік орнатыңдар:

көлдің карта сызбасы-оның атауы.

Әр бір дұрыс жауап үшін 2 ұнай. Жалпы 10 ұнай.

7 - сынып

1. Тест сұрақтары.

1. Географияның басты міндеті:
  - a) Жердің даму тарихын үйрену;
  - b) Дүниежүзілік мұхиттың заңдылығын оқып-үйрену;
  - c) Жердің табиғи ресурстарын оқып-үйрену
  - d) Табиғаттың ерекшеліктерін салыстырып оқу;
  - e) Жердің Күнді айналу заңдылығын оқып үйрену;
2. Заманауи географияның түрлері:
  - a) экологиялық;
  - b) химиялық;
  - c) экономикалық;
  - d) саяси;
  - e) геологиялық
3. Алғаш рет масштабты қолданып, карта жасаған ежелгі грек философы:
  - a) Фалес;
  - b) Страбон;
  - c) Эратосфен;
  - e) М.Қашғари;
4. Әл-Бируни еңбегі:
  - a) Геодезияның негізін қалады;
  - b) Геологияның негізін қалады;
  - c) Картографияның негізін қалады;
  - d) Масштабтың негізін қалады;
  - e) Глобусты ойлап тапты;
5. Базальтты қабат түзеді:
  - a) магнетит;
  - b) фосфор;
  - c) калий тұзы;
  - d) слюда;
  - e) тас көмір
6. «Отты шеңбер» аталған географиялық нысан:
  - a) Ең суық ағыс;
  - b) Антарктида станциялары;
  - c) Тынық мұхиты;
  - d) Ең ыстық арал;
  - e) Атлант мұхиты;
7. Тропосферада сұйық және қатты күйінде кездесетін ауаның бөліктері:
  - a) мезосфера;
  - b) аэрозолдар;
  - c) бриз;
  - d) мистраль;
  - e) самум;
8. Климат құрушы факторлар:
  - a) географиялық бойлық;
  - b) географиялық ендік;
  - c) ұзындық;
  - d) ауа массасы;

е)жер қыртысы

9.Тропосфераның шекаралары:

a)5-7км;

b) 7-8км;

c)6-7км;

d)8-9км;

e) 9-10км

10.Ауыр металдардың арасында ең қауіптісі:

a)сурьма;

b)сынап;

c)цирконий;

d)литий;

e)магний

11.Ілгерілмелі қозғалысқа жатады:

a)ағыс;

b)толқын;

c)жел;

d)суық;

e)жылы;

12.Өте жақсы еріткіш:

a)ауа;

b)мұз;

c)су;

d)топырақ;

e)температура;

13.Атлант мұхитында байқалатын дауылды жел толқындарының биіктігі:

a)10км;

b)14км;

c)16км;

d)18км;

e)20км;

14.Географиялық қабықтың ірі бөліктері:

a)такталар;

b)материктер;

c)плиталар;

d)платформалар;

e)жер қыртысы

15.Географиялық қабықтағы негізгі заңдылықтар:

a)зоналылық;

b)көпөлшемді;

c)еркіндігі;

d)функционалдығы;

e)көптігі;

16.100-ден астам тіл қолданатын елдер:

a)Қытай, Жапония;

b)Үндістан, Ресей;

c)Ресей, Дания;

d)Дания, Германия;

e)АҚШ, Оңтүстік Корея

17.Салыстырмалы түрде әлемдік ең жас дін:

a)христиан;

b)будда;

c)синтозим;

d)ислам;

e)ламаизм;

18. Сөнген жанартаулар:

a) Гекла;

b) Везувий;

- c) Казбек;
- d) Этна;
- e) Кракатау ✓

19. Сейсмикалык белдеулер түрлөрү:

- a) тік;
- b) горизонтальды;
- c) бойлык;
- d) ирек;
- e) кысык

20. Афанасий Никитиннің жүріп өткөн жолдары:

- a) Еуропа;
- b) Үндістан;
- c) Сирия;
- d) Кытай;
- e) Орта Азия

Әр бір дұрыс жауап үшін 1 ұнай. Жалпы 20 ұнай.

2. Материктердің ірі өзендері

№	Өзен аты	Қай материкте орналасқан	Ұзындығы	Қай жерден бастау алады	Қайсы теңізге құяды
1	Муррей	С. Америка	2540	Австралия	Австралия
2	Ніл	Африка	6852	Африка	Атлант. теңіз
3	Дунай	Еуропа	2860	Германия	Қара теңіз
4	Янцзы	Азия	6300	Қытай	Тынық теңіз
5	Парана	С. Америка	4380	Бразилия	Атлант. теңіз

Әр бір дұрыс жауап үшін 2 ұнай. Жалпы 10 ұнай.

3. Бұл өзен өзі орналасқан материктің ең ұзын өзені. Ұзындығы 6671 км болған өзен көптеген елдердің аумағынан ағып өтіп теңізге құяды. Теңізге құяр жерінде үлкен атырау жасайды.

- A) Өзеннің аты
- Ә) Қай материкте орналасқан
- Б) Қай елдердің аумағынан өтеді
- В) Қайсы теңізге құяды

Ніл
Африка
Судан, Эфиопия, Египет
Қара теңізге құяды

Әр бір дұрыс жауап үшін 2 ұнай. Жалпы 10 ұнай.

4-тапсырма

Карта сызбада әлемдегі көлемі бойынша ірі жиырма көл ауданының кішірею көрсеткіштері бойынша көрсетілген. Олар әртүрлі масштабта орындалған, бірақ бағдары бірдей: бағыт солтүстік-оңтүстік. Төменде алфавиттік рет бойынша көлдің атауы мен оған сипаттама берілген. Сәйкестік орнатыңдар:

а - көл, б - Байкал, в - Виктория, г - Арал

2 - Байкал

Б - Арал / В - Байкал

А - Байкал / Г - Виктория / Д - Арал

көлдің карта сызбасы-оның атауы.

Әр бір дұрыс жауап үшін 2 ұнай. Жалпы 10 ұнай.

7 - сынып

1. Тест сұрақтары.

1. Географияның басты міндеті:
  - a) Жердің даму тарихын үйрену;
  - b) Дүниежүзілік мұиттың заңдылығын оқып-үйрену;
  - c) Жердің табиғи ресурстарын оқып-үйрену
  - d) Табиғаттың ерекшеліктерін салыстырып оқу;
  - e) Жердің Күнді айналу заңдылығын оқып үйрену;
2. Заманауи географияның түрлері:
  - a) экологиялық;
  - b) химиялық;
  - c) экономикалық;
  - d) саяси;
  - e) геологиялық
3. Алғаш рет масштабты колданып, карта жасаған ежелгі грек философы:
  - a) Фалес;
  - b) Страбон;
  - c) Эротосфен;
  - e) М.Қашғари;
4. Әл-Бируни еңбегі:
  - a) Геодезияның негізін қалады;
  - b) Геологияның негізін қалады;
  - c) Картографияның негізін қалады;
  - d) Масштабтың негізін қалады;
  - e) Глобусты ойлап тапты;
5. Базальтты қабат түзеді:
  - a) магнетит;
  - b) фосфор;
  - c) калий тұзы;
  - d) слюда;
  - e) тас көмір
6. «Отты шеңбер» аталған географиялық нысан:
  - a) Ең суық ағыс;
  - b) Антарктида станциялары;
  - c) Тынық мұхиты;
  - d) Ең ыстық арал;
  - e) Атлант мұхиты;
7. Тропосферада сұйық және қатты күйінде кездесетін ауаның бөліктері:
  - a) мезосфера;
  - b) аэрозолдар;
  - c) бриз;
  - d) мистраль;
  - e) самум;
8. Климат құрушы факторлар:
  - a) географиялық бойлық;
  - b) географиялық ендік;
  - c) ұзындық;
  - d) ауа массасы;

е) жер қыртысы

9. Тропосфераның шекаралары:

а) 5-7 км;

б) 7-8 км;

с) 6-7 км;

д) 8-9 км;

е) 9-10 км

10. Ауыр металдардың арасында ең қауіптісі:

а) сурьма;

б) сынап;

с) цирконий;

д) литий;

е) магний

11. Ілгерілемелі қозғалысқа жатады:

а) ағыс;

б) толқын;

с) жел;

д) суық;

е) жылы;

12. Өте жақсы еріткіш:

а) ауа;

б) мұз;

с) су;

д) топырақ;

е) температура;

13. Атлант мұхитында байқалатын дауылды жел толқындарының биіктігі:

а) 10 км;

б) 14 км;

с) 16 км;

д) 18 км;

е) 20 км;

14. Географиялық қабықтың ірі бөліктері:

а) тақталар;

б) материктер;

с) плиталар;

д) платформалар;

е) жер қыртысы

15. Географиялық қабықтағы негізгі заңдылықтар:

а) зоналылық;

б) көпөлшемді;

с) еркіндігі;

д) функционалдығы;

е) көптігі;

16. 100-ден астам тіл қолданатын елдер:

а) Қытай, Жапония;

б) Үндістан, Ресей;

с) Ресей, Дания;

д) Дания, Германия;

е) АҚШ, Оңтүстік Корея

17. Салыстырмалы түрде әлемдік ең жас дін:

а) христиан;

б) будда;

с) синтоизм;

д) ислам;

е) ламаизм;

18. Сөнген жанартаулар:

а) Гекла;

б) Везувий;

- c) Казбек;
- d) Этна;
- e) Кракатау

19. Сейсмикалық белдеулер түрлері:

- a) тік;
- b) горизонтальды;
- c) бойлық;
- d) ирек;
- e) қисық

20. Афанасий Никитиннің жүріп өткен жолдары:

- a) Еуропа;
- b) Үндістан;
- c) Сирия;
- d) Қытай;
- e) Орта Азия

Әр бір дұрыс жауап үшін 1 ұпай. Жалпы 20 ұпай.

2. Материктердің ірі өзендері

№	Өзен аты	Қай материкте орналасқан	Ұзындығы	Қай жерден бастау алады	Қайсы теңізге құяды
1	Муррей	Австралия	2540	Австралия	Александров
2	Ніл	Африка	6852	Виктория көлі	Жерорта теңізі
3	Дунай	Африка	2960	Швейцария	Қара теңіз
4	Янцзы	Америка	6300	Тибет	Жетісу өңірі
5	Парана	О. Америка	4380	Бразилия	Атлантика

Әр бір дұрыс жауап үшін 2 ұпай. Жалпы 10 ұпай.

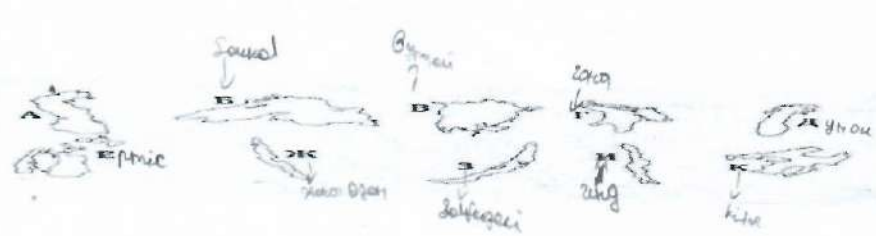
3. Бұл өзен өзі орналасқан материктің ең ұзын өзені. Ұзындығы 6671 км болған өзен көптеген елдердің аумағынан ағып өтіп теңізге құяды. Теңізге құяр жерінде үлкен атырау жасайды.

- A) Өзеннің аты Ніл
- Ә) Қай материкте орналасқан Африка
- Б) Қай елдердің аумағынан өтеді Виктория көлі
- В) Қайсы теңізге құяды Жер орта теңізі

Әр бір дұрыс жауап үшін 2 ұпай. Жалпы 10 ұпай.

4-тапсырма

Карта сызбада әлемдегі көлемі бойынша ірі жиырма көл ауданының кішірею көрсеткіштері бойынша көрсетілген. Олар әртүрлі масштабта орындалған, бірақ бағдары бірдей: бағыт солтүстік-оңтүстік. Төменде алфавиттік рет бойынша көлдің атауы мен оған сипаттама берілген. Сәйкестік орнатындар:

көлдің карта сызбасы-оның атауы.
 Әр бір дұрыс жауап үшін 2 ұпай. Жалпы 10 ұпай.

География пәнінен мектепішілік олимпиада тапсырмалары

8 - сынып

Тест

1. Географиялық зерттеу әдістерінің қандай түрлері бар?
  - А) Далалық, картографиялық, теориялық
  - В) Картографиялық, биологиялық
  - С) Әлеуметтік, географиялық, химиялық
  - D) Теориялық, химиялық
2. Тақырыптық карталарды сипаттайтын қосымша элементті анықта.
  - А) Карта легендасы
  - В) Авторлар құрамы
  - D) Шартты белгілер
  - С) Профиль
3. Орография ғылымы нені зерттейді?
  - А) мұздықтардың қалыптасуын және таралуын зерттейді
  - В) жердің ауа райы құбылыстарын
  - D) жер бетінің тербелісін және қозғалысын
  - С) жер бедерінің пішіндерін сыртқы берлгілері бойынша сипаттайды және жіктейді
4. Дұрыс анықтаманы таңда.
  - А) Табиғат зонасы – адам әрекеті нәтижесінде құрылған және өзгертілген табиғи-аумақтық кешен
  - В) Табиғат зонасы – топырақтың қалыптасуына, өсімдіктер мен жануарлар дүниесінің таралуына әсер еткен әртүрлі климаттық жағдайлары бар табиғат кешені
  - D) Табиғат зонасы – топырақтың қалыптасуына, өсімдіктер мен жануарлар дүниесінің таралуына әсер еткен біртекті климаттық жағдайлары бар табиғат кешені
  - С) Табиғат зонасы біркелкі таралған географиялық қабық
5. Ақпаратты талдау, синтездеу, қорытындылау, модельдеу және жіктеу- бұл.....
  - А) Далалық зерттеу әдісі
  - В) Теориялық зерттеу әдісі
  - D) Тарихи зерттеу әдісі
  - С) Математикалық зерттеу әдісі
6. Жер қыртысының алғаш қалыптасу уақытынан бастап қазіргі кезеңге дейінгі уақыт қалай аталады?
  - А) Жердің ортақ даму кезеңі
  - В) Жердің геоморфологиялық даму кезеңі
  - D) Жердің тарихи даму кезеңі
  - С) Жердің геологиялық даму кезеңі
7. Пангея континенті қалыптасқан эра
  - А) Кайназой
  - В) Архей
  - D) Палеозой
  - С) Мезозой
8. Жер қыртысындағы мұздың пайда болуы мен жойылуын зерттейтін ғылым
  - А) Гляциология
  - В) Криолитология
  - D) Геология
  - С) Топырақтану
9. Егер ауа температурасы $+20^{\circ}\text{C}$ болса, онда 1 м^3 ауада қанша грамм су буы болады?
  - А) 0,5 гр;
  - В) 1 гр;
  - С) 5 гр;
  - D) 17 гр;
  - E) 20 гр;
10. Әрбір 100 м биіктікке көтерілгенде температура орта есеппен қаншаға төмендейді?
  - А) $0,6^{\circ}\text{C}$;
  - В) $0,1^{\circ}\text{C}$;
  - С) 10°C ;

- Д) 15° С;
Е) 20° С;
11. 18 м биіктікке жететін толысу толқындары болады :
- А) Охот теңізінде
В) Фанди шығанағы
С) Лондон Тар шығанағы
Д) Бискай шығанағы
Е) Аден шығанағы
12. Тәулік ішіндегі ең жоғарғы және ең төменгі температуралардың айырмасы
- А) Температура;
В) Атмосфералық қысым;
С) Тәуліктік амплитуда;
Д) Конденсация;
Е) Абсолюттік қылғалдылық;
13. Бір-бірімен өзаратығыз байланысты табиғат компоненттерінің біртұтас жүйесі
- а) Белдеу;
в) Экваторлық орман;
с) Биіктік белдеулік;
д) Табиғат кешені;
е) Жер бедері;
14. Тірі организмдер жердегі барлық суды шамамен қанша уақытта денесінен өткізіп шығарады?
- а) 10 млн. жылда;
в) 20 млн. жылда;
с) 15 млн. жылда;
д) 2 млн. жылда;
е) 17 млн. жылда;
15. Жер бетінде жануарлардың шамамен қанша түрі бар?
- а) 1 млн. астам;
в) 5 млн. астам;
с) 15 млн. астам;
д) 7 млн. астам;
е) 20 млн. астам;
16. Діңкір сымқ, бұратылған, биіктігі 3-4 метрден аспайтын шөлөсімдігі
- а) Эвкалипт;
в) Кактус;
с) Сексеуіл;
д) Құрма пальмасы;
е) Лиана;
17. Табиғат зоналарының экватордан полюске ауысу заңдылығы неде?
- а) Биіктік белдеулік;
в) Ырғақтылық;
с) Бүтінділік;
д) Енділік зоналық;
е) Барлық жауап дұрыс;
18. Халқы сирек қоныстанған мемлекет
- а) Қытай;
в) Аустралия Одағы;
с) Үндістан;
д) Бангладеш;
е) Жапония;
19. Қазақстан Біріккен Ұлттар Ұйымына (БҰҰ) қашан мүше болып қабылданды?
- а) 1991 ж;
в) 1993 ж;
с) 1994 ж;

- д) 1992ж; ✓
- е) 1995ж;
- 20. Қазақстан солтүстікте..... шектеседі
- а) Ресеймен ✓
- в. Қытаймен
- с. Түркиямен
- д. Әзірбайжанмен

Әр бір дұрыс жауап үшін 1 ұнай. Жалпы 20 ұнай.

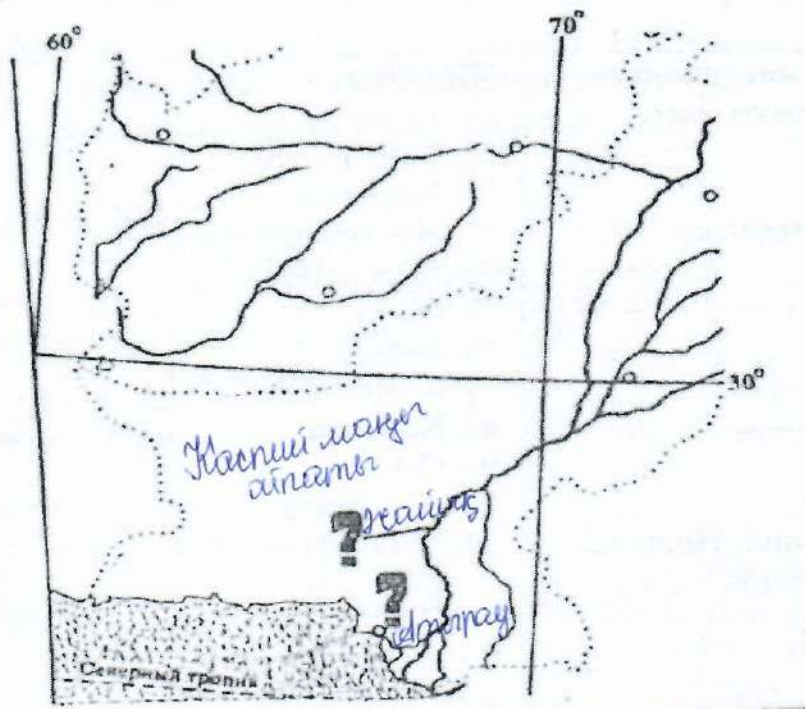
2 тапсырма.

1. Материктер картасын мұқият талдай отырып, аумағы бойынша ірі жиырма өзен тізіміне кіретін, алабтарында шығу тегі мұздық-тектоникалық көлдері бар үш өзен алабын анықтаңыз. Бұл қандай өзен алабтары? Өзен алабтарында қандай ірі көлдер орналасқан?

*Үш өзеніндегі ең ірі көл - Виктория көлі (Виктория өзені)
 Мажкшиде - Чукен және Яшил көлі. Жайық өзеніндегі ең ірі көл - Каспий көлі*

3 тапсырма.

Географиялық объектілерді анықтаңыз.

Әр бір дұрыс жауап үшін 1 ұнай. Жалпы 10 ұнай.

4 - тапсырма

770 ш.б орналасқан Алматы қаласында 16 сағат болғанда, 740 б.б орналасқан Нью-Йоркте сағат неше болатынын анықта. *04:30*

Әр бір дұрыс жауап үшін 5 ұнай.

5 тапсырма

Берілгені. Петропавл қаласында буланушылық мөлшері 500мм, жауын-шашын 500мм. Ал, Қызылорда қаласында буланушылық 900мм, жауын-шашын 150мм болғанда, ылғалдану коэффициенті қаншаға тең болады?

($K = 900 - 150 \text{ мм} = 750 \text{ мм}$) $K = 900 : 150 = 6$

Әр бір дұрыс жауап үшін 5 ұнай.

$K \geq 1$ Жауабы: тоңи көл, яғни ылғалды.